

RIF
RÄTTSVÄSENDETS INFORMATIONSFÖRSÖRJNING

RIF0054

Riktlinjer för antalsräkning av brott

Version 1.1

Utgivare RIF-gruppen

Träder i kraft 2012-10-24

Rättsväsendets informationsförsörjning

Dokumentet baserat på mall: RIF0002 - Mall-Styrande dokument-Word 1.0.dot

Utgåva avser

Identitet	Dokumentnamn			
RIF0054	Riktlinjer för antalsräkning av brott			
Utgivare	Version	Träder i kraft	Tidigare version	
RIF-gruppen	1.1	2012-10-24	<Tidigare vers.>	

Förändringshistorik

Datum	Ansvarig	Avser	Förändring
2011-11-02	SI-enheten	Form	Anvisningar för antalsräkning (BMP-KRAV-071) v2.0 upprättad 2009-02-27 inlagda i RIF dokumentmall.
2012-03-20	Arbets-sätts-gruppen	Generellt	Komplettering och kvalitetssäkring i enlighet med uppdrag från RIF-gruppen.
2012-10-24	Arbets-sätts-gruppen	Generellt	Fortsatt komplettering i enlighet med uppdrag från RIF-gruppen

Kända brister

Avser	Brist
-------	-------

Innehåll

Innehåll	3
1 Sammanfattning	4
2 Inledning	5
3 Förutsättningar	5
3.1 Avgränsningar	5
3.2 Krav på antalsräkningen	6
3.3 Svårigheter med antalsräkningen	6
3.4 Brotts och brottsmisstankar i verksamhetsmodellen	7
3.5 Beslut om begånget brott och Beslut om ej bifall till brottsmisstanke ...	7
3.6 Brottskonkurrens och lagkonkurrens	8
3.6.1 Introduktion	8
3.6.2 Brottskonkurrens	8
3.6.3 Lagkonkurrens	9
4 Principer och vägledning	10
4.1 Inledning	10
4.1.1 Antalsräkning av brottsmisstankar	11
4.2 Krav på principer och vägledning	11
4.2.1 Det ska vara juridiskt korrekt	11
4.2.2 Det ska spegla verkligheten	11
4.2.3 Det ska vara praktiskt tillämpligt	11
4.3 Principer	11
4.3.1 Antalet tillfällen som ett eller flera lagrum har överträtts	12
4.3.2 Möjlighet och behov av att särskilja brott	12
4.4 Vägledning	13
4.4.1 Brottsstid	14
4.4.2 Brottspåse	15
4.4.3 Målsägande	17
5 Sammanställning av vägledning	20
5.1 Vägledning för att avgränsa brottstid och brottspåse	20
5.2 Övrig vägledning	21
5.2.1 Skyddsintresse - målsägande	21
5.2.2 Andra vägledande faktorer	21
5.3 Vägledningen sammanställd i en tabell	22
6 Skillnaden mellan det nya och gamla sättet att räkna brott..	30
7 IT-stöd vid antalsräkning	30
8 Definitioner	31
9 Litteraturförteckning	32
10 Referenser	33

1 Sammanfattning

Syftet med riktlinjerna är att skapa bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av hur man räknar brott genom hela rättskedjan. Målgrupper är alla som hanterar brott och brottsmisstankar inom rättskedjan.

Med den gemensamma informationsstrukturen som tagits fram inom rättsväsendet ska all antalsräkning ske genom att räkna unika identiteter på brott och brottsmisstankar. Detta ställer i sin tur stora krav på tydliga principer och vägledning för hur man definierar **ett** brott och **en** brottsmisstanke.

De **principer** som har identifierats bildar en övergripande struktur för antalsräkningen. Principerna är antalet tillfällen som ett eller flera lagrum har överträtts samt möjlighet och behov av att särskilja brott. Utgångspunkten för att skilja ett tillfälle från ett annat sker med hänsyn till *brottstiden* och *brottsplatsen*. Möjligheter och behov av att särskilja brott styrs av beslutsunderlaget som förbättras under utredningens gång.

Den **vägledning** som tagits fram hjälper användaren att på en mer detaljerad nivå bland annat avgränsa brottstiden eller brottsplatsen. Vid bedömningen av om ett eller flera brott ska registreras, kan man få ledning av det skyddsobjekt eller skyddsintresse som ska skyddas med straffbestämmelsen. Vid brotten mot person blir det i de flesta fall ett brott för varje person som angrips. En sammanställning av vägledningen har gjorts i tabellform som är ordnad så att brottsbalken presenteras först och därefter vissa specialstraffrättsliga lagar i bokstavsordning. Tabellen ger med exempel vägledning för att avgränsa brottstid, brottsplats och övrig vägledning.

Kraven på principerna och vägledningen är att de ska vara juridiskt korrekta, spegla verkligheten och vara praktiskt tillämpbara. Det kan finnas motstridigheter i kraven, men det finns en hierarki, där kravet att det ska vara juridiskt korrekt är överordnat de övriga kraven.

Principerna omfattar alla brott medan vägledningen omfattar endast brotten i brottsbalken och de vanligast förekommande brotten i specialstraffrätten.

Dessa riktlinjer för antalsräkning av brott och brottsmisstankar ersätter antalsräkningsanvisningarna i dokumentet Kodning av brott som förvaltas av Brå. Skillnader i antalsräkning mellan nuvarande kodning av brott och de nya riktlinjerna finns därför sammanställda här.

2 Inledning

Syftet med riktlinjerna är att skapa bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av hur man räknar brott genom hela rättskedjan. Målgrupper är alla som hanterar brott och brottsmisstankar inom rättskedjan.

Antalsräkning av brott kan i korthet beskrivas som ”hur många legala enheter brott som genereras av olika slag av brottsliga beteenden” (Leif GW Persson, Om antalsräkning av brott, augusti 1973). Enhetliga riktlinjer för antalsräkningen är nödvändiga för att kunna ta fram jämförbara analys- och beslutsunderlag i samband med verksamhetsplanering och uppföljning. Antalsräkningen gör det också möjligt för verksamheten, beslutsfattarna på alla nivåer och forskningen att göra jämförelser av antalet anmälda brott över tiden och mellan olika regioner.

Dagens brottskodningssystem har sin utgångspunkt i de principer och regler om antalsräkning som publicerats i Brottsförebyggande rådets ”Kodning av brott” som har upprättats av Brå i samråd med Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Tullverket. ”Kodning av brott” ersätts, i de delar som gäller antalsräkningsanvisningar, med de principer och vägledning som tas fram i ”Riktlinjer för antalsräkning av brott”.

De centrala informationsobjekten är en viktig del i den gemensamma informationsstrukturen inom rättsväsendet. Ett grundläggande krav är att varje brott och brottsmisstanke ska ha en unik identitet med tillhörande värden avseende juridisk information, brottsinformation och verksamhetsinformation. Därför är det inte möjligt att sätta en annan antalssiffra än ett (1) på varje brott/brottsmisstanke. All antalsräkning ska ske genom att räkna unika identiteter på brott och brottsmisstankar. Detta ställer i sin tur stora krav på tydliga principer och vägledning för hur man definierar **ett** brott och **en** brottsmisstanke.

I dokumentet redogörs inledningsvis för förutsättningarna för Riktlinjerna för antalsräkning (se kapitel 3). Därefter beskrivs de principer och den vägledning som riktlinjerna för antalsräkning är baserad på (se kapitel 4). I kapitel 5 görs en sammanställning av vägledningen för att antalsräkna brott. Där ingår en tabell över vägledning, inklusive enklare exempel, som omfattar de flesta brott i Brottsbalken samt de vanligaste specialstraffrättsliga lagarna. Dokumentet avslutas med en sammanfattning av skillnader mellan det nya och gamla sättet att räkna brott (se kap 6), resonemang kring IT-stöd vid antalsräkning (se kap 7) samt en definitionsförteckning (se kap 8).

3 Förutsättningar

3.1 Avgränsningar

Riktlinjerna för antalsräkningen omfattar inte:

- Hur brott och brottsmisstankar ska rubriceras eller hur alternativa rubriceringar ska tillämpas. Detta är en del av den juridiska bedömningen av gärningen som i sin tur är styrande för antalsräkningen.

- Någon uttömmande beskrivning av konkurrensprinciper inom straffrätten eller några svar på frågeställningar om hur olika konkurrenssituationer ska lösas (t.ex. i vilka fall en överträdelse av en straffbestämmelse konsumeras av en överträdelse av en annan straffbestämmelse).
- Frågan om i vilka situationer det är möjligt att uppgradera flera systematiskt begångna brott till ett brott av annan svårighetsgrad eller i övrigt använda sig av sammanläggningar av brott på grund av brottens sammanhang.
- Någon fördjupning av antalsräkningen av brottsmisstankar, eftersom endast en brottsmisstanke per brott och misstänkt person räknas.
- Vägledning för alla brott. Även om principerna omfattar alla brott så omfattar vägledningen endast brotten i brottsbalken och de vanligast förekommande brotten i specialstraffrätten.
- Angivande av hur IT-stöd ska utformas för att hantera antalsräkningen.

3.2 Krav på antalsräkningen

Följande krav har påverkat utformningen av principerna och vägledningen:

- Antalsräkningen ska vara juridiskt korrekt.
- Antalsräkningen ska spegla verkligheten.
- Antalsräkningen ska vara praktiskt tillämpbar.

Det kan finnas motstridigheter i kraven, men det finns en hierarki, där kravet att det ska vara juridiskt korrekt är överordnat de övriga kraven. Den juridiska korrektheten är ett krav från gällande lag, doktrin och praxis inom rättsväsendet. Att antalsräkningen ska spegla verkligheten är ett krav ur rättssäkerhetssynpunkt och ur ett samhällsperspektiv. Att den ska vara praktiskt tillämpbar är ett krav från rättskedjan att effektivt kunna utföra sitt arbete.

3.3 Svårigheter med antalsräkningen

Att bestämma hur många brott som genereras av ett visst brottsligt beteende kan vara komplicerat, men majoriteten av de brottsanmälningar som görs omfattar enstaka brott som ur ett antalsräkningsperspektiv är relativt enkla att avgränsa.

För en del brott kan det vara svårt att ange en bra vägledning för att räkna antalet brott. Bedömningen av vad som är ett enskilt brott är något som i vissa situationer måste göras från fall till fall. Detta gäller bl.a. när en hel serie handlingar av samma slag utgör endast ett brott, t.ex. framställning av falska sedlar vid en rad olika tillfällen under en tidsperiod (s.k. kollektivdelikt), eller när brottet är fullbordat då ett visst tillstånd har uppkommit men där brottet pågår så länge som detta tillstånd varar, t.ex. människorov och olaga frihetsberövande (s.k. perdurerande brott)¹.

¹ Angående sk kollektivdelikt och perdurerande brott se Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, 7:e upplagan, sida 38-39, 50.

Svårigheter med antalsräkningen kan också uppkomma vid bedömningen av om ett eller flera brott har begåtts i de fall flera olika brott skulle kunna vara aktuella för en enskild händelse (s.k. brotts- och lagkonkurrens, se vidare avsnitt 3.5).

En konsekvens av detta är att man vid olika tidpunkter i brottmålsprocessen kan göra olika bedömningar av exempelvis rubricerings- och konkurrensfrågor som i sin tur påverkar antalsräkningen.

3.4 Brott och brottsmisstankar i verksamhetsmodellen

All antalsräkning ska ske genom att räkna unika identiteter på brott och brottsmisstankar. Detta ställer stora krav på tydliga principer och vägledning för hur man registrerar **ett** brott och **en** brottsmisstanke.

Begreppet *brott* i verksamhetsmodellen håller samman information om en gärning som har inträffat eller påstås ha inträffat, där det kan misstänkas eller har konstaterats att gärningen är brottslig. När det bedöms om gärningen är brottslig görs en juridisk klassificering av brottet med hjälp av ett eller flera lagrum, vilket ger en specifik rubricering av brottet. Så fort det finns tillräcklig information ska bedömningen göras om gärningen består av ett eller flera brott.

Till ett brott kan en eller flera misstänkta personer knytas. Varje misstänkt person får en unik koppling till brottet, det vill säga en unik brottsmisstanke. En misstänkt person får förekomma i ett brott med endast en brottsmisstanke. Om en person begått flera brott skapas en brottsmisstanke för varje brott han eller hon förekommer i.

Den unika brottsmisstanke som kopplar en misstänkt person till ett brott har, precis som brottet, en egen juridisk klassificering som med hjälp av lagstöd ger en viss rubricering. Rubriceringen behöver alltså inte vara densamma som för brottet och två personer misstänkta för delaktighet i samma brott kan ha olika rubriceringar på sina unika brottsmisstankar.

3.5 Beslut om begånget brott och Beslut om ej bifall till brottsmisstanke

Begreppet *beslut om begånget brott* i verksamhetsmodellen beskriver att en myndighet har fattat beslut om att en person har gjort sig skyldig till brott enligt en eller flera brottsmisstankar. Ett beslut om begånget brott kan omfatta såväl flera brottsmisstankar som en begränsad del av en eller flera brottsmisstankar. Ur ett antalsräkningsperspektiv kommer varje beslut om begånget brott uppfattas som ett brott vid domslutsrapporteringen. Anser en domstol att en bifallen brottsmisstanke utgör två brott ska domstolen därför rapportera två beslut om begångna brott även om brottsrubriceringen bara uttrycks en gång i domslutet. En viktig utgångspunkt vid domslutsrapporteringen är att antalet beslut om begångna brott ska motsvara det antal brott som har förövats. I vissa undantagsfall är det emellertid inte möjligt att ange exakt hur många brott som har förövats, t.ex. vid upprepat närståendevåld under långa tidsperioder. I dessa fall registreras så många beslut om begångna brott som kan anges. För att förtydliga att antalsräkningen inte är exakt kan domstolen komplettera ett eller flera beslut om begångna brott med samma brottsrubricering med informationen ”okänt antal men minst X”.

När domstolarna ogillar ett åtal – eller del av ett åtal – sker ingen antalsräkning på motsvarande vis. Domstolarna har ingen skyldighet att ta ställning till hur många påstådda brott som omfattas av ett ogillat åtal. Om en brottsmisstanke ogillas besvaras detta med ett beslut om ej bifall till brottsmisstanke oavsett hur många brott det hade blivit om brottsmisstanken hade bifallits.

3.6 Brottskonkurrens och lagkonkurrens

Brottskonkurrens: Brottskonkurrens föreligger när någon samtidigt ska dömas för flera brott. Vid brottskonkurrens registreras samtliga brott.

Lagkonkurrens: Lagkonkurrens föreligger när flera straffbestämmelser enligt sin ordalydelse kan tillämpas på ett brottsligt beteende, men man dömer endast för ett brott. Vid lagkonkurrens registreras endast ett brott.

3.6.1 Introduktion

Ett brott är enligt 1 kap 1 § brottsbalken en gärning som är beskriven i brottsbalken eller i annan lag eller författning och för vilken straff är föreskrivet. Straffbestämmelsernas brottsbeskrivningar anger de objektiva förutsättningar/rekvisit, som måste vara uppfyllda för att ett brott ska anses vara begånget. För att t ex misshandel ska föreligga krävs enligt 3 kap 5 § brottsbalken att man ska ha tillfogat en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller att man har försatt en annan person i vanmakt eller annat motsvarande tillstånd. Dessutom ska de subjektiva rekvisiten för brottet, uppsåt eller oaktsamhet, vara uppfyllda.²

De olika straffbestämmelsernas objektiva rekvisit kan överlappa varandra. Detta innebär att frågan om ett eller flera brott har begåtts kan uppkomma, dvs. om en gärning är att bedöma som flera brott då flera olika straffbestämmelser kan tillämpas på gärningen, t.ex. både stöld och skadegörelse. Frågan uppkommer också om samma lagrum ska tillämpas flera gånger, när det t.ex. föreligger en eller flera stölder. Det framgår inte av lagen hur dessa bedömningar ska göras, men i den juridiska doktrinen³ brukar man tala om brottskonkurrens och lagkonkurrens, vilket kan vara till hjälp i de situationer då dessa frågor uppkommer. Konkurrensfrågor är ett komplicerat område inom straffrätten. Doktrin och praxis ger en viss vägledning men det finns ett behov av att rättsordningen utvecklar mer konkreta riktlinjer inom området.

Den person som tar ställning till brottsrubriceringarna och antalet brott måste ha juridiska kunskaper om konkurrens och vilka brott som konsumeras av andra. Det är nödvändigt för att man ska veta vilka olika brott som ska registreras vid en misstänkt brottslig händelse och vidare i kedjan.

3.6.2 Brottskonkurrens

Det vanligaste konkurrensfallet – **brottskonkurrens** – gäller personer vars brottslighet är åtskilda i tid och plats och där den enda sammanhängande länken

² Se Holmqvist m fl, Brottsbalken, en kommentar, kap 1 – 12, sid 1:2 ff.

³ En utförlig redogörelse för brottskonkurrens och lagkonkurrens finns bl.a i Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, 7:e upplagan, sid 49 ff, och i Berg, Ulf m fl, Brottsbalken, en kommentar, kap 25 – 38, sid 30:6 ff, som även innehåller hänvisningar till ytterligare litteratur på området.

är att dessa brott tas upp till rättslig bedömning vid ett och samma tillfälle. Brotten kan vara av samma slag där samma straffbestämmelse tillämpas flera gånger t.ex. flera tillgrepp av fortskaffningsmedel (**likartad brottskonkurrens**) eller av olika slag där olika straffbestämmelser tillämpas t.ex. rattfylleri och stöld (**oliktartad brottskonkurrens**).

Vid likartad brottskonkurrens kan man, vid bedömningen av om ett eller flera brott ska registreras, få ledning av det skyddsobjekt eller skyddsintresse som avses att skydda med straffbestämmelsen. I de flesta fall blir det vid brotten mot person i regel ett brott för varje person som angrips. Om man dödar två personer genom att skjuta ett skott föreligger två brott och det anses som två brott att genom ett yttrande ärekränka två personer. Att slå en person med flera slag vid samma tillfälle är däremot endast ett brott. Det motsatta gäller vid stöld där skyddsintresset utgörs av enskilds äganderätt. Om man vid samma tillfälle tar saker som tillhör två personer anses detta endast utgöra ett stöldbrott. Vid en stöld anses tillfällets enhet vara avgörande. Bedrägeri som begås genom en enda handling men som riktar sig mot flera personer anses vara flera brott. Om det finns mer än en målsägande vid sådana brott som bedrägeri, förskingring och trolöshet mot huvudman, anses flera brott ha begåtts, medan endast ett brott har begåtts om flera gärningar utförs mot samma målsägande i viss anslutning till varandra i tid och rum.⁴ Straffbestämmelsernas skyddsobjekt och skyddsintressen har legat till grund för dessa riktlinjer.

Ur ett antalsräkningsperspektiv innebär brottskonkurrens att **samtliga** brott registreras.

3.6.3 Lagkonkurrens

Lagkonkurrens föreligger när flera straffbestämmelser enligt sin ordalydelse kan tillämpas på ett brottsligt beteende, men man dömer endast för ett brott. Det föreligger inte någon brottskonkurrens, eftersom endast ett brott har begåtts. Det är alltså bara straffbestämmelserna som konkurrerar med varandra. Lagkonkurrens kan vara **skenbar** eller **verklig**.

Leijonhufvud och Wennberg⁵ anger som exempel på **skenbar lagkonkurrens** bl.a. följande:

- **Uppsåt:** Ett uppsåtligt brott har företräde framför ett motsvarande oakt-samhetsbrott. Detta kräver att de båda brotten har liknande objektiva brottsrekvisit. Den som misshandlar en annan person och därmed uppfyller brottsrekvisiten för både misshandel och vållande till kroppsskada döms endast för misshandel, eftersom detta är ett uppsåtligt brott (givetvis förutsatt att uppsåt kan visas i det enskilda fallet). I annat fall döms i brottskonkurrens.
- **Skada:** Ett brott som innebär att skada ska ha uppkommit har företräde framför ett motsvarande s.k. farebrott. Som ett exempel kan nämnas att en

⁴ Leijonhufvud och Wennberg, a a, sid 50.

⁵ Leijonhufvud och Wennberg, a a, 51 ff. I Brottsbalken, en kommentar, kap 25 – 38 sid 30:12 delas skenbar lagkonkurrens upp i tre typer: privilegiation respektive kvalifikation, subsidiaritet samt konsumtion. I Jareborg Allmän kriminalrätt 2005 sid 430 ff finns en delvis annorlunda beskrivning och indelning av konkurrenssituationer.

person inte döms för framkallande av fara för annan enligt 3 kap 9 § brottsbalken om denne döms för ett brott där faran har förverkligats.

- **En allmän regel:** Om två straffbestämmelser överlappar varandra och en tillämpning av båda skulle ses som en dubbelbestraffning därför att skyddsintressena är desamma, tillämpas endast den strängare straffbestämmelsen. Till exempel ska inbrottstjuven eller mordbrännaren inte dömas för den skadegörelse som innefattas i dessa brott. Mordbrand **konsumerar** således skadegörelsen. Våldtäkt konsumerar t.ex. misshandel, ofredande och förolämpning medan tillgrepp av fortskaffningsmedel konsumerar olovligt brukande.

Sammanfattningsvis så innebär skenbar lagkonkurrens i ett antalsräkningsperspektiv att endast **ett** brott ska registreras.

Vid **verklig lagkonkurrens** (när domstolen dömer för **ett** brott men åberopar flera straffbestämmelser) ska också **ett** brott registreras, t.ex. grovt bedrägeri som har förövats genom en urkundsförfalskning. Däremot citeras ofta urkundsförfalskningen genom att två eller flera lagrum åberopas (grovt bedrägeri medelst urkundsförfalskning.)

4 Principer och vägledning

4.1 Inledning

Princip - en grundsats som är styrande för antalsräkning av brott

Vägledning - råd och förklaring, ger en bruksanvisning med exempel på hur man bör göra för att räkna antalet brott

Under arbetet har ett antal **principer** identifierats som bildar en övergripande struktur för antalsräkningen. En princip för bedömning av antalet brott är att utgå från antalet tillfällen som ett eller flera lagrum har överträtts. Utgångspunkten för att skilja ett tillfälle från ett annat sker med hänsyn till *brottstiden* och *brottsplatsen*. Dessutom har **vägledning** tagits fram som på en mer detaljerad nivå hjälper användaren med att bland annat avgränsa brottstiden eller brottsplatsen.

I det här kapitlet kommer principerna att närmare beskrivas med exempel på vägledning som följer principerna.

Principerna och vägledningen i riktlinjerna fokuserar uteslutande på antalsräkningen av brott. Innan man tar ställning till hur många brott som har förövats är det nödvändigt att bestämma hur aktuell brottslighet ska rubriceras med stöd av ett eller flera lagrum. Rubriceringen innefattar även en bedömning av tillämplig brottsform och medverkansform. Vid gradindelade brott – t.ex. snatteri, stöld och grov stöld – kan man däremot först behöva avgöra hur många brott som har förövats innan man bestämmer brottets svårighetsgrad (se NJA 2006 s. 524).

Exempel – rubricering

En gärningsman innebar ett förfalskat kontokort som han använder för att ta ut pengar med i en bankomat. Den misstänkte misslyckas med att få ut kontanter vid det fjärde uttaget ef-

tersom automaten behåller kortet. Vid de föregående tre uttagen tillägnade sig den misstänkte kontanter, varigenom bedrägeriet fullbordades.

Det fjärde uttaget är att rubricera som försök till grovt bedrägeri, vilket föranleder ett behov av att registrera ytterligare ett brott utöver det fullbordade bedrägeriet.

4.1.1 Antalsräkning av brottsmisstankar

När det gäller registrering av brottsmisstankar är antalsräkningen mycket enkel eftersom en misstänkt person får förekomma i ett brott med endast en brottsmisstanke. Antalet brottsmisstankar styrs alltså av antalet brott och antalet misstänkta personer.

Exempel – brott och brottsmisstankar

Polisen utreder ett bankrån och identifierar tre personer som kan misstänkas för rånet.

Ett brott registreras och tre brottsmisstankar kopplas till brottet.

4.2 Krav på principer och vägledning

Vid utformning av riktlinjerna för antalsräkning har följande krav varit styrande:

Principer och vägledning ska:

- vara juridiskt korrekta
- spegla verkligheten
- vara praktiskt tillämpbara

4.2.1 Det ska vara juridiskt korrekt

Principer och vägledning för antalsräkningen är underkastade brotts- och rättegångsbalkens bestämmelser om vad som avses med ett enskilt brott för olika brottsliga beteenden. Detta krav är överordnat de övriga kraven.

4.2.2 Det ska spegla verkligheten

Tillämpningen av principerna och vägledningen bör ske med målsättningen att registreringen på ett rimligt sätt ger en korrekt beskrivning av verkligheten. Detta krav kan stå i konflikt med kravet på att det ska vara praktiskt tillämpbart.

4.2.3 Det ska vara praktiskt tillämpbart

Under handläggningen har anmälningsupptagare, förundersökningsledare, domare och annan personal ansvar för att registreringen ger en korrekt verklighetsbeskrivning med hänsyn till de uppgifter som föreligger i utredningen. Vid utformning av principer och vägledningar för antalsräkning har ett av målen varit att underlätta för användarna att tillämpa dessa.

4.3 Principer

Principerna för att avgränsa ett brott:

- Antalet tillfällen som ett eller flera lagrum har överträtts
- Möjlighet och behov av att särskilja brott

Kravet på juridisk korrekthet är av avgörande betydelse och styrande för hur man ska tillämpa ovanstående principer. Detta är särskilt viktigt när man tillämpar principen om möjlighet och behov att särskilja brott. Avkall på att registrera rätt antal brott ska inte göras enbart av skäl som exempelvis att straffvärdet inte ökar eller val av påföljd inte påverkas.

Kraven att ”spegla verkligheten” och ”vara praktisk tillämpbar” är i stora delar styrande för principen ”möjlighet och behov av att särskilja brott”. Principen innefattar en viss konflikt där behovet av att särskilja brott inte kan uppfyllas på grund av begränsade möjligheter och vice versa när det finns en möjlighet att särskilja men inget behov. Exempelvis så händer det att vi vet att gärningsmannen besökt brottsplatsen vid två tillfällen men vi kan inte styrka exakt vad som gjorts vid respektive tillfälle. Det innebär att vi enbart kan registrera ett brott med ett vidare tidsintervall.

4.3.1 Antalet tillfällen som ett eller flera lagrum har överträtts

Den övergripande principen för bedömning av antalet brott är att utgå från antalet tillfällen (tid och plats) som ett eller flera lagrum har överträtts. Utgångspunkten för att skilja ett tillfälle från ett annat tillfälle sker med hänsyn till *brottstiden* och *brottsplatsen*. Avgörande för denna bedömning är således avgränsningen av brottet i tid och rum. Under avsnitten 4.4.1 Brottstid och 4.4.2 Brottsplats ges en närmare vägledning hur avgränsningen kan göras.

Det är inte alltid enbart tid och plats som avgränsar om det är ett eller flera brott. Vägledningen ger en närmare beskrivning när inte detta räcker. Bland annat är kravet på den juridiska korrektheten en anledning till att inte tillfälle räcker som avgränsning för vissa brottsgrupper t.ex. brott mot person.

4.3.2 Möjlighet och behov av att särskilja brott

Möjligheterna och behovet av att särskilja brott är styrande för avgränsningen av brottstid och brottsplats. Det finns skäl att registrera fler än ett brott med samma rubricering enbart om det finns möjlighet och behov av att särskilja det brottsliga förfarandet i tid, rum eller på annat sätt. För att underlätta för användarna att avgränsa brott i tid och rum introduceras ett antal vägledningar som framförallt konkretiserar brottsplatsen.

Utöver tid och plats kan i vissa fall brottets skyddsobjekt eller skyddsintresse ha betydelse för antalsräkningen. Det gäller t.ex. för flertalet brott enligt 3–7 kapitlet brottsbalken där antalet målsäganden ofta påverkar hur många brott som ska registreras.

Möjligheter och behov av att särskilja brott styrs av beslutsunderlaget som förbättras under utredningens gång. I det inledande skedet av en utredning kan uppgifterna om misstänkt brottslighet vara begränsade. Det kan få till följd att brottet inte kan preciseras exakt i tid och rum. Det kan också saknas detaljerade uppgifter om hur brottet har genomförts eller vem som är målsägande. Utredningsläget har betydelse för den fortsatta registreringen av brott.

Exempel – olaga hot

En kvinna anmäler att hon hotats av sin make vid flera tillfällen under de senaste två åren. Vid anmälan är situationen tumultartad och polisen kan därför inte närmare höra målsäganden om den exakta tidpunkten för respektive hot.

Mot bakgrund av uppgifterna i anmälan registrerar polisen enbart **ett** olaga hot med ett omfattande tidsintervall.

Det är viktigt att man vid bedömning av behovet av att registrera ett eller flera brott följer kravet på juridisk korrekthet som är överordnat kraven på praktisk tillämpbarhet och inte låter administrativa eller utredningstekniska skäl styra registreringen av antalet brott.

Grundläggande rättsprinciper styr behovet av att särskilja brott och förutsätter att brottsutredande myndigheter preciserar vad brottsligheten består av. Syftet med brottsutredningen är inledningsvis att utreda *vad* som har inträffat samt *när* och *var* det har inträffat. Besvarandet av dessa frågor utgör ett underlag för beslutet om att inleda förundersökning. När den misstänkte vid förhör delges misstanke om brott bör brottet vara tillräckligt preciserat för att den misstänkte ska kunna bemöta påståendet genom ett förnekande eller ett erkännande. Det förutsätter bl.a. att den misstänkte kan förstå vilken brottslighet – avgränsad i tid och rum – som han eller hon anklagas för.

Fortsättning på föregående exempel – olaga hot

Efter förhör med målsäganden framkommer detaljerade uppgifter om tid, plats och tillvägagångssätt avseende respektive tillfälle.

Mot bakgrund av dessa uppgifter kan ett brott registreras för vart och ett av de beskrivna tillfällena.

Allteftersom utredningen fortskrider kan brotten beskrivas mer detaljerat i tid, rum och tillvägagångssätt. Det som varit styrande vid registreringen av brott i ovanstående utredning är möjligheten att särskilja brott utifrån de uppgifter om tid, plats och övriga omständigheter som målsäganden lämnat.

Exempel – narkotikalangning

I det inledande skedet av en utredning framgår att en person mottagit ett parti med 30 gram kokain. Därefter har den misstänkte under april månad haft ett stort antal besök av missbrukare i sin lägenhet. Polisen kan inte särskilja varje enskild överlåtelse under denna period. Däremot föreligger misstanke om överlåtelse av den totala mängden narkotika. Det är således inte möjligt att registrera fler än ett brott.

Under utredningen lyckas polisen identifiera ett antal köpare och i förhör med dessa framgår hur mycket kokain som överlätits vid olika tidpunkter.

Eftersom utredningen nu innehåller mer detaljerad information om narkotikahandlingarna bör ett brott registreras för varje överlåtelse.

4.4 Vägledning

För att principerna ska vara lättare att tillämpa kompletteras de med en vägledning som ger användarna ytterligare stöd för specifika grupper av brott eller en-

skilda rubriceringar. Principerna omfattar alla brott medan vägledningen omfattar endast brotten i brottsbalken och de vanligast förekommande brotten i specialstraffrätten. I första hand fokuseras på hur brottsplatsen och brottstiden kan avgränsas. För några brott krävs dessutom att man tar hänsyn till ytterligare parametrar vid bedömningen om ett eller flera brott ska registreras. Exempel på detta är vissa vålds-, hot- och sexualbrott där antalet målsäganden kan ha betydelse.

4.4.1 Brottstid

Brottstid - tidpunkt eller tidsintervall när brottet begicks

Brott bör registreras på den detaljnivå som är möjlig. Om en utredning ger detaljerad information om när ett brott har begåtts ner på sekundnivå bör handläggaren bedöma om det är rimligt att registrera brott på en sådan detaljerad nivå. Bedömningen görs utifrån behovet att precisera brottet vid delgivning av misstanke, åklagarens gärningsbeskrivning och lagföringens rättskraft. Bedömningen skiljer sig åt beroende på vilken typ av brott som är aktuell i det enskilda fallet.

Exempel – automatbedrägeri en målsägande

En gärningsman innehar ett förfalskat kontokort som han använder för att ta ut pengar med i en bankomat. Han gör fyra uttag vid samma tillfälle och genom bankens registrering kan varje uttag preciseras på sekunden.

Sannolikt saknas det i detta exempel behov av att särskilja uttagen på sekundnivå. Det bör i normala fall vara tillräckligt att registrera ett brott för samtliga uttag vid aktuellt tillfälle.

Exempel – olovlig körning

Polisen stoppar ett fordon kl. 10.31 p.g.a. misstanke om olovlig körning. Samma fordon stoppas samma dag kl. 10.57 av en annan patrull på samma vägsträcka.

Eftersom det finns detaljerade uppgifter om klockslag kan de två brotten särskiljas.

I och med att polisen stoppat föraren har den olovliga körningen avbrutits. När föraren återigen kör olovligt gör han sig skyldig till ytterligare ett brott. **Två** brott ska således registreras. Eftersom det enbart är klockslaget som gör det möjligt att skilja körningarna från varandra är det nödvändigt att registrera brottstid med exakta klockslag.

Exempel – förskingring

En kassörska förskingrar pengar från en butik vid ett tillfälle i januari 2003 och därefter vid ett tillfälle i april 2005.

Det är uppenbart på grund av avståndet i tid mellan brottstillfällena att det är fråga om två separata brott.

Hur många brott skulle ha registrerats om däremot kassörskan från januari – maj 2003 förskingrat pengar från butiken en gång i veckan under denna tidsperiod? Om det går att särskilja vilka belopp som har förskingrats vid de olika tidpunkterna bör ett brott registreras för varje tillfälle. Om däremot butikens bokföring

skett månadsvis är det inte möjligt att särskilja brotten på annat sätt än att ett brott bör registreras per månad.

Exempel – penningförfalskning

En person trycker falska sedlar. Tillverkningen pågår under juni månad.

Under förutsättning att sedeltillverkningen har skett utan tydliga avbrott bör det registreras som ett brott med ett tidsintervall. Trots att det är sannolikt att personen gjort uppehåll för vila m.m. ska inte varje dag betraktas som en egen enhet utan perioden ska betraktas som sammanhållen. Om personen däremot gör ett påtagligt avbrott i sedelförfalskningen och därefter återupptar den bör det betraktas som två skilda brott.

Det är avgörande om brottet på ett verklighetstroget sätt kan beskrivas med *ett* tidsintervall. I sådana fall är det tillräckligt att registrera ett brott. Om brottsligheten däremot har inträffat på skilda och väldefinierade tidpunkter, är det inte lämpligt att använda ett tidsintervall utan flera brott bör registreras, varvid brottstiden anges för varje tillfälle.

Exempel – våldtäkt

En kvinna anmäler att hon blivit våldtagen av sin make ett flertal gånger under senaste året. Hon kan inte närmare precisera när övergreppen skett.

Eftersom uppgifter som möjliggör ett särskiljande av brotten saknas, ska **ett** brott registreras.

Exempel – skattebrott

En företrädare för ett aktiebolag lämnar oriktiga uppgifter i skattedeclarationer som lämnats till Skatteverket i mars, april och maj 2011. Han har även lämnat oriktig uppgift i bolagets inkomstdeklaration som lämnats till Skatteverket i maj 2011.

Oriktiga uppgifter har lämnats i fyra olika deklARATIONER. Varje deklARATION utgör ett brott och brottstiden är den tidpunkt då respektive deklARATION lämnats. Även om deklARATIONERNA lämnas under samma taxeringsår kan brotten lätt särskiljas då de oriktiga uppgifterna lämnats i olika handlingar vid olika tidpunkter. Fyra brott ska således registreras.

4.4.2 Brottsplats

Brottsplats – platsen där ett brott har begåtts. Ett sätt är att se till den skyddsfär som brottet kränker

Det är inte enkelt att ge vägledning för avgränsningen av en brottsplats. En regel är att se till den skyddsfär som brottet kränker. Exempel på skyddsfärer kan vara en bostad vid hemfridsbrott eller en butik vid stöld/snatteri. Vad avser bostaden eller butiken så faller det sig ganska naturligt eftersom dessa lokalmässigt avgränsas. Det finns dock situationer där denna avgränsning är svårare att genomföra.

Om ett brott har begåtts genom att den misstänkte olovligen beträtt privat område och där exempelvis tillgripit föremål eller förstört egendom så bör brottsplatsen avgränsas utifrån den privata sfär som är skyddad genom bestämmelserna om hemfridsbrott och olaga intrång.

När det gäller brott som begås med hjälp av Internet, SMS etc. kan det vara svårt att bestämma brottsplatsen. Sådana brott avgränsas med hjälp av tiden och eventuellt tillvägagångssättet för brottet. För närvarande är det inte möjligt att skapa någon enhetlig vägledning eftersom brotten är av så olika karaktär.

Exempel – bostadsinbrott

Ett antal rum i en studentkorridor utsätts för inbrott och stöld. Varje studentrum är en enskild bostad och utgör en separat brottsplats.

Mot denna bakgrund ska ett brott registreras för varje bostad.

Om däremot ett inbrott har begåtts i en villa där var och en i familjen äger viss egendom som tillgripits ska enbart ett brott registreras eftersom det avser en gemensam bostad, oavsett ägandeförhållanden och antal målsäganden.

Exempel – stölder ur källar-/vindsförråd

Vaktmästare Karlsson upptäcker att någon under det senaste dygnet varit nere i källaren och brutit upp och tillgripit saker ur samtliga källarförråd. Tiden och den geografiska platsen är desamma. Varje enskilt förråd utgör en egen skyddssfär varför de bör betraktas som separata brottsplatser.

Ett brott per källarförråd som utsatts för inbrott och stöld ska registreras.

Exempel – stölder ur flera fordon på en parkeringsplats

Under en natt gör okända gärningsmän inbrott och stjäl saker ur ett flertal bilar som står parkerade på en gemensam parkeringsplats i ett radhusområde. Tiden och den geografiska platsen är desamma men i det här fallet bör varje fordon betraktas som en egen skyddssfär.

Ett brott per fordon som utsatts för inbrott och stöld ska registreras.

Exempel – skadegörelse efter inbrott i lokaler

Ska det betraktas som ett eller flera brott om några personer bryter sig in i en busstation och klottrar ner väggarna i alla utrymmen? Även om det är möjligt att skilja på de olika utrymmena i busstationen är det naturligt att betrakta busstationen som en brottsplats.

Därmed ska endast **ett** brott registreras. Om dessa personer vid samma tillfälle även bryter sig in i brandstation som ligger vägg i vägg med busstationen ska det betraktas som **två** brott. Motivet för detta är att brotten kränker två skilda skyddssfärer.

Exempel - häleri

Polisen genomför en husrannsakan i en bostad och i den misstänktes bil som står parkerad på gatan. Både i bilen och i bostaden anträffas stöldgods.

Vid en första anblick kan det synas naturligt att registrera två brott. Ett för bostaden och ett för bilen. Detta är dock inte givet då man i hälerifallet betraktar rekviriten. Att man förvarar gods från en och samma stöld på olika platser medför inte automatiskt att man genererar ett nytt brott för varje plats som man gömmer gods på. Platsen får i och med detta en underordnad betydelse. Brottet fullbordas redan då man tar befattning med godset. Ursprungsbrotten kan härmed komma att påverka hur många brott som ska registreras. Liknande resone-

mang kan föras vad avser smugglingsbrott. Att man delar upp ett parti på olika transportenheter innebär inte alltid att det är flera brott.

Exempel – brott mot knivlagen

Efter beslut om kroppsvisitation av en person som uppehåller sig på ett torg påträffar polisen en kniv och ett basebollträ. Ett brott mot lagen om förbud av knivar och andra farliga föremål registreras.

Vid brott som består i att misstänkt person förvarat förbjudna föremål i sina kläder ska **ett** brott registreras för varje person och rubricering som aktualiseras.

När det gäller allmänna platser och platser som inte har en naturlig avgränsning måste bedömningen göras utifrån övergripande principer, d.v.s. *möjligheten och behovet av att särskilja*.

Exempel – skadegörelse

Några personer klottrar ner fasaderna till ett antal butiker på Stora torget.

Genom att butikerna har olika adresser är det möjligt att registrera ett brott per adress. Ur åtals- och bevisperspektiv finns sannolikt inget behov av att särskilja de olika adresserna. Därför bör endast ett brott registreras. Något som dock talar emot detta är den praktiska tillämpningen. Om varje butiksägare själv anmäler skadegörelsen så kommer en anmälan och ett brott att registreras per adress. I det fallet kan antalsräkningen komma att justeras under utredningens gång utifrån behoven vid lagföring.

Exempel – skadegörelse

Någon angriper parkerade bilar på en parkeringsplats vid Stora torget.

Vid skadegörelse där samma åtgärd, till exempel en kastad färgburk eller rökgranat, drabbar flera olika fordon eller annan egendom kan ändå ett brott räknas. Även i det här fallet liksom i exemplet ovan kan den praktiska tillämpningen innebära att det registreras ett brott per fordon och annan egendom om varje fordonsägare och ägare av annan egendom själv anmäler skadegörelsen. Om flera fordon eller annan egendom skadas vid samma tillfälle men genom tydligt åtskilda åtgärder, ex klotter, kross och punkterade däck, kan ett brott räknas per fordon och annan egendom.

4.4.3 Målsägande

Målsägande – den som utsatts för ett brott.

4.4.3.1 Brott mot person

Vid flertalet brott mot person bör antalet målsägande styra hur många brott som ska anses begångna.

Som angetts ovan under avsnitt 3.5 kan man för att avgöra om ett eller flera brott begåtts få ledning av det skyddsobjekt eller skyddsintresse som en viss straffbestämmelse avser att skydda.

Flertalet brott i kapitel 3–7 och vissa brott i kapitel 17 brottsbalken är direkt riktade mot person. En fysisk person är alltså det skyddsobjekt eller skyddsintresse som straffbestämmelserna avser att skydda. Det som är gemensamt för dessa brott är att de består av en fysisk eller mental kränkning som är direkt riktad mot målsäganden. I de flesta fall ska det därför – vid räkning av brott mot person – utöver tid och plats även beaktas hur många målsägande som angripits. Det bör alltså i de flesta fall bli ett brott för varje person som angripits.

Exempel – mord

En gärningsman dödar genom ett skott två personer.

Två brott ska registreras eftersom antalet skyddsobjekt (personer) som drabbats av brottet är två.

Exempel – misshandel

En kvinna och en man blir misshandlade på en restaurang av en gärningsman.

Två misshandelsbrott ska registreras med samma brottstid och brottsplats.

Eftersom två målsägande blivit misshandlade bör ett brott registreras för var och en av målsäganden.

Exempel – misshandel

En gärningsman slår vid samma tillfälle en man med flera knytnävsslag och utdelar också vid samma tillfälle en spark.

Ett misshandelsbrott ska registreras eftersom det är endast en målsägande och ett tillfälle.

Exempel – olaga hot

Fyra personer befinner sig i ett rum och en person uttalar att han avser att döda de övriga i rummet.

Hoten ska uttryckas specifikt mot var och en för att flera brott ska registreras.

Tre brott bör registreras eftersom det är tre målsägande som hotet riktas mot. Det som är värt att notera är att även om det enbart är ett yttrande så bör tre brott registreras eftersom det är specifikt riktat till var och en.

Exempel – olaga hot riktat mot en grupp (med obestämt antal personer)

En person skickar ett brev med ett hotfullt innehåll riktat mot samtliga anställda vid ett visst företag.

Ett brott bör registreras. Mot bakgrund av principen om möjlighet och behov av att särskilja brott bör endast ett brott registreras trots att det är flera målsäganden som drabbats.

Exempel – ”gruppvåldtäkt”

Under en privat fest våldtar tre personer en kvinna vid samma tillfälle.

Ett brott bör registreras, eftersom det är en målsägande som drabbas. En ytterligare förutsättning för att det ska räknas som ett brott är att det har skett vid samma tillfälle.

4.4.3.2 Vissa förmögenhetsbrott

Vid bedrägeri anses, enligt juridisk doktrin⁶ och praxis, det vara flera brott att förmå flera personer till dispositioner, även om det sker med en enda handling. Detta gäller också vid förskingring⁷ och trolöshet mot huvudman. Den vägledning som tillämpas säger att flera brott föreligger, om det finns fler än en målsägande, medan ett brott föreligger om flera gärningar företas mot en och samma målsägande vid samma tillfälle.

Exempel – automatbedrägeri mot flera målsägande

En gärningsman innehar tre stulna kontokort som tillhör tre olika personer. Han använder dem för att ta ut pengar i en bankomat vid samma tillfälle.

Tre brott ska registreras eftersom det är tre olika målsägande.

Exempel – förskingring

En person är god man för tre personer och förskingrar vid samma tillfälle genom att ta ut pengar från deras konton för att betala en egen skuld.

Tre brott ska registreras eftersom det är tre olika målsägande.

4.4.3.3 Styr möjligheten att yrka skadestånd antalet brott?

Ett stort antal brottsrubriceringar är utformade på ett sådant sätt att fysiska eller juridiska personer kan ha ställning som målsägande och därmed ha rätt att yrka skadestånd i anledning av brott. Enbart förhållandet att det är möjligt för enskilda att få ett skadestånd med anledning av brottet utgör inte skäl att antalsräkna alla brott per målsägande.

Vid exempelvis automatbedrägerier är det ibland oklart vem som drabbas av skadan (en bank och/eller en privatperson) till följd av brottet. Oklarheter i fråga om hur skadan slutligen fördelas påverkar inte hur många brott som ska registreras.

4.4.3.4 Vad gäller för tillgreppsbroten?

Vid stöld och rån har tillfälle (tid och plats) och - inte antalet målsägande- ansetts avgörande vid bestämmandet av antalet brott⁸. Skyddsintresset vid stöldbrott är enskilds äganderätt och inte den fysiska personen som kan komma att drabbas av brottet.

Exempel – inbrottsstöld

I samband med ett inbrott i en villa har fyra boende blivit bestulna på egendom.

⁶ Se Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, sid 50 och Jareborg, Allmän kriminalrätt sid 442

⁷ Jämför Jareborg, Allmän kriminalrätt 2005, sid 442. Där anges en annan uppfattning gällande brottet förskingring.

⁸ Se Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, sid 50 och Jareborg, Allmän kriminalrätt sid 442

Enbart **ett** brott avseende grov stöld ska registreras trots att tillgreppet avser flera målsäganden.

4.4.3.5 Rån

Vid tillämpningen av antalsräkningsregler vid tillgreppsbrott är principen att antalet målsägande normalt inte ska tillmätas betydelse utan varje angrepp på skyddssfären ska anses som ett brott. Här uppstår en konflikt med principen som gäller vid brott mot person där antalet målsägande styr.

I rånfallet är skyddssfären en person, butiken vid butiksrån eller värdetransporten vid värdetransportrån. Att se varje person som en egen skyddssfär vid personrån ger också en likartad hantering av angreppen på personer som exempelvis misshandel, olaga hot och sexuella övergrepp.

I fallen med personrån talar även den praktiska tillämpningen av lagstiftningen för att varje person ska ses som en skyddssfär och ett brott registreras för varje person.

Ett vanligt scenario då två personer rånas vid samma tillfälle är att polisen under utredningen enbart kan styrka rekviriten för rån vad avser den ena målsäganden medan för den andra målsäganden endast går att styrka en stöld, ett olaga hot eller en misshandel. Om man då hade registrerat endast ett brott, rån, med två målsäganden hade det inneburit ett omfattande administrativt arbete. Ett nytt brott ska registreras, en ny misstanke ska skapas samt tidigare misstankar beträffande den andre målsäganden avskrivas.

Exempel – personrån

Vid ett tillfälle utsätts två personer för rån. Båda personerna blir vid tillfället bestulna på egendom.

Ett brott per målsägande ska registreras.

Exempel – butiksrån

Vid ett tillfälle utsätts en butik för rån.

Ett brott per butik ska registreras.

5 Sammanställning av vägledning

I detta kapitel görs en sammanställning av vägledningen för att antalsräkna brott. Tabellen nedan är ordnad så att brottsbalken presenteras först och därefter vissa specialstraffrättsliga lagar i bokstavsordning. Tabellen ger vägledning för samt enklare exempel på hur vissa vanligt förekommande brott antalsräknas.

5.1 Vägledning för att avgränsa brottstid och brottsplats

Antalsräkningen bygger i första hand på den övergripande principen att ett brott ska räknas per tillfälle (tid och plats) som ett eller flera lagrum överträds. Tabellen nedan redovisar vägledning för att precisera tid och plats. Exempelvis finns vägledning för att precisera plats för hemfridsbrott och bostadsinbrott, att ett brott ska räknas per bostad.

5.2 Övrig vägledning

Utöver brottstid och brottsplats finns det några andra faktorer som kan påverka antalet brott. Vid brott där straffbestämmelserna avser att skydda en fysisk person bör skyddsintresset målsägande beaktas.

5.2.1 Skyddsintresse - målsägande

För följande brott bör skyddsintresset beaktas:

- Brott mot person, 3–7 kap. BrB med undantag av hemfridsbrott, olaga intrång, framkallande av fara för annan, sexuellt ofredande genom blottning, köp av sexuell tjänst, koppleri, tvegifte, olovlig ingående av äktenskap, olovligt partnerskap, otillbörligt utverkande av samtycke eller tillstånd till adoption av barn, förvanskande av familjeställning.
- Falsk angivelse, falsk tillvitelse, 15 kap. BrB 6–7 §
- Våld, hot mot tjänsteman, överträdelse av kontaktförbud, förbud mot könsstympling, utpressning.

I de fall handlingen mot en och samma målsägande kan bestå av flera handlingsmoment påverkas inte antalsräkningen.

Exempel – olaga hot

Vid ett enskilda tillfälle blev några enskilda personer hotade av någon annan. På grund av skyddsintresset kan det vara flera brott. Hade hotet varit riktat mot en grupp hade det varit ett brott.

Exempel – ärekränkning

Vid ett enskilda tillfälle blev några enskilda personer ärekränkta genom ett och samma yttrande från någon annan. På grund av skyddsintresset kan det vara flera brott. Hade yttrandet ärekränkt en grupp hade det varit ett brott.

5.2.2 Andra vägledande faktorer

- För mened, falskt åtal och annan osann utsaga, 15 kap. BrB ska antalet rättgångar, åtal, intyganden/försäkranden beaktas.
- För narkotikastrafflagen ska antalet innehav, bruk och överlåtelser beaktas.
- För skattebrottslagen ska antalet deklarationstillfällen och skattskyldiga personer beaktas.
- För smugglingsbrott och tullbrott ska antalet införsklar och deklarationstillfälle beaktas.
- För brott mot knivlagen ska ett brott räknas per person som har ett eller flera förbjudna föremål på sig.

5.3 Vägledningen sammanställd i en tabell

Nedan presenteras vägledningen i tabellform.

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
BROTTSBALKEN					
Brott mot person, 3–7 kap. BrB					
Brott mot liv och hälsa 3 kap. BrB	1–3, 5–10 §	Mord, dråp, barndråp, misshandel, grov misshandel, vållande till annans död, vållande till kroppsskada eller sjukdom, framkallande av fara för annan, arbetsmiljöbrott			Skyddsintresset målsägande bör beaktas. Ett brott räknas per person som vid samma tillfälle utsatts för brott. Vid framkallande av fara för annan läggs dock ingen vikt vid hur många som blir utsatta för fara.
Brott mot frihet och frid, 4 kap. BrB	1, 1 a, 2 §	Människorov, människohandel, olaga frihetsberövande (perdurerande brott)	Ett brott räknas per sammanhängande tidsperiod.		Skyddsintresset målsägande bör beaktas.
	4, 4 a, 4 b, 5, 7 §	Olaga tvång, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse, olaga hot, ofredande	Ett brott räknas per tillfälle eller sammanhängande tidsperiod.		Skyddsintresset målsägande bör beaktas. <i>Exempel:</i> vid olaga hot riktat mot flera personer (som gärningspersonen specifikt uttrycker hotet mot) vid samma tillfälle räknas ett brott för varje utsatt person. <i>Exempel:</i> vid olaga hot riktat mot grupp (för gärningspersonen ett obestämt antal personer) räknas ett brott för varje grupp.
	6 §	Hemfridsbrott, olaga intrång		Ett brott räknas per privat sfär. Exempelvis bostad/tomt vid hemfridsbrott eller lokal/avspärrat område vid olaga intrång.	

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
Ärekränkning, 5 kap. BrB	1–3 §	Förtal, grovt förtal, förolämpning			Skyddsintresset målsägande bör beaktas. Ett brott räknas per utsatt person vid ärekränkning riktat mot flera personer (som gärningspersonen specifikt ärekränker) vid samma tillfälle. Ett brott räknas per grupp vid ärekränkning riktat mot grupp (för gärningspersonen ett obestämt antal personer).
Sexualbrott, 6 kap. BrB	1–10 a §	Våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, grovt sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, samlag med avkomling, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, köp av sexuell handling av barn, sexuellt ofredande, kontakt med barn i sexuellt syfte			Skyddsintresset målsägande bör beaktas. <i>Exempel:</i> vid en våldtäkt med flera gärningspersoner räknas ett brott för varje målsägande.
	12 §	Koppleri, grovt koppleri	Ett brott räknas per sammanhängande tidsperiod som definieras av verksamhetens varaktighet.		
Brott mot förmögenhet, 8–12 kap. BrB					
Stöld, rån och andra tillgreppsbrott, 8 kap. BrB	1–2, 4 §	Stöld, snatteri, grov stöld		Ett brott räknas per skyddssfär. <i>Exempel:</i> vid stöld och snatteri i butik räknas ett brott per butik. <i>Exempel:</i> vid inbrott i bostad räknas ett brott per enskild bostad.	

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
	5–6 §	Rån, grovt rån		Ett brott räknas per skyddssfär. <i>Exempel:</i> vid rån mot bank räknas ett brott per bank.	Skyddsintresset målsägande ska endast beaktas vid personrån. Om två personer rånas vid samma tillfälle ska två brott räknas. Ett brott räknas vid rån mot bank eller butik även om rånaren hotat och tagit pengar från personal i flera kassor. Brottet riktar sig primärt mot näringsidkaren även om hoten riktas mot dennes anställda. Om däremot brott fullbordas även mot en anställd eller en kund vid samma tillfälle, exempelvis genom att personal tvingas följa med rånaren eller om en kund under hot tvingas lämna ifrån sig bilnycklar, mobiltelefon och plånbok ska ytterligare brott registreras.
	7 §	Tillgrepp av fortskaffningsmedel		Ett brott per fordon räknas vid tillgrepp av flera fordon från olika bilägare, men ett brott per tillfälle om flera bilar tillgrips från en bilfirma.	
Bedrägeri och annan oredlighet, 9 kap. BrB	1–3, 4 §	Bedrägeri, bedrägligt beteende, grovt bedrägeri, utpressning	Ett brott räknas per tillfälle. <i>Exempel:</i> vid bidragsbedrägeri räknas ett brott vid varje tillfälle en ansökan med vilseledande uppgifter har lämnats in och som föranlett en oriktig utbetalning.	Ett brott räknas per skyddssfär/brottsplats. <i>Exempel:</i> vid bedrägeri i butik (t.ex. byte av prislappar på flera artiklar i en butik vid samma köptillfälle) räknas ett brott per butik <i>Exempel:</i> vid automatbedrägeri räknas ett brott per ställe, exempelvis bensinmack etc.	Skyddsintresset målsägande bör beaktas vid bedrägeribrottslighet. <i>Exempel:</i> vid uttag ur bankomat med flera stulna kort som tillhör olika personer räknas ett brott per målsägande.

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
	6, 7 §	Häleri, häleriförseelse			Ett brott räknas per olovlig befattning med stöldgods, detta gäller oavsett om godset kommer från ett eller flera stöldtillfällen. Antalet förvaringsplatser av stöldgods påverkar inte antalet brott.
	9 §	Svindleri			Ett brott räknas för varje verksamhet.
Förskingring och annan trolöshet, 10 kap. BrB	1–8 §	Förskingring, undandräkt, grov förskingring, olovligt förfogande, trolöshet mot huvudman, grov trolöshet mot huvudman, behörighetsmissbruk, olovligt brukande, fyndförseelse	Ett brott räknas per avgränsat tillfälle.		Skyddsintresset målsägande bör beaktas. <i>Exempel:</i> då en person som är ”god man” för flera personer tar ut pengar från deras konton och använder dem för egna utgifter räknas ett brott per målsägande.
Om brott mot borgenärer m.m., 11 kap BrB	1–5 §	Oredlighet mot borgenärer, grov oredlighet mot borgenärer, försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning, grovt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning, vårdslöshet mot borgenärer, otillbörligt gynnande av borgenär, bokföringsbrott, ringa bokföringsbrott, grovt bokföringsbrott	Ett brott räknas per tillfälle. <i>Exempel:</i> vid bokföringsbrott räknas ett brott per räkenskapsår och bokföringspliktig verksamhet.		
Skadegörelsebrott, 12 kap. BrB	1–4 §	Skadegörelse, åverkan, grov skadegörelse, tagande av olovlig väg		Ett brott räknas per skyddssfär/brottsplats.	Vid skadegörelse där samma åtgärd, ex en kastad färgburk eller rökgranat, drabbar flera olika fordon eller annan egendom kan ändå ett brott räknas. Om flera fordon eller annan egendom skadas vid samma tillfälle men genom tydligt åtskilda åtgärder, ex klotter, kross och punkterade däck, kan ett brott räknas per fordon och föremål.
Brott mot allmänheten, 13–15 kap. BrB					
Förfalskningsbrott, 14 kap. BrB	6, 6 a §	Penningförfalskning, olovlig befattning med falska pengar	Ett brott räknas per sammanhängande tidsperiod.		
Mened, falskt åtal och annan osann utsaga, 15 kap. BrB	1– 3 §, 4 a, 4 b §	Mened, osann partsutsaga, ovarsam utsaga, osann utsaga inför nordisk domstol, ovarsam utsaga inför nordisk domstol, osann utsaga inför en internationell domstol, ovarsam utsaga inför en internationell domstol			Ett brott kan räknas per rättegång där den oriktiga utsagan har avgetts. Om förhörspersonen vid förnyat förhör i högre rätt upprepar sina oriktiga uppgifter kan ett nytt brott räknas. Ett nytt brott konstitueras dock inte när ett förhör från underinstansen endast spelas upp i högre rätt.

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
	5 §	Falskt åtal, obefogat åtal			Ett brott räknas per åtal.
	10–11 §	Osann försäkran, vårdslös försäkran, osant intygande			Ett brott räknas per intygande/försäkran.
Brott mot staten 16–22 kap. BrB					
Brott mot allmän ordning, 16 kap. BrB	1–6, 8–10, 10 a, 10 b, 10 c, 11–14, 14 a § 15–16 §,	Upplopp, våldsamt upplopp, ohör-samhet mot ordningsmakten, stö-rande av förrättning eller allmän sammankomst, uppvigling, myteri, hets mot folkgrupp, olaga diskrimine-ring, brott mot griftefrid, barnporno-grafibrott, grovt barnpornografibrott, olaga våldsskildring, otillåten utläm-ning av teknisk utlämning, otillåtet förfarande med pornografisk bild, förledande av ungdom, djurplågeri, dobbleri, grovt dobbleri, falskt larm, missbruk av larmanordning, förargel-seväckande beteende	Ett brott räknas per tillfälle. <i>Exempel:</i> vid upplopp/våldsamt upplopp räknas ett brott per till-fälle oavsett antalet grupper. <i>Exempel:</i> vid djurplågeri räknas ett brott för en längre tids vanvård av samma djurbesättning på samma ställe (gård).	Ett brott räknas per om-råde. <i>Exempel:</i> vid brott mot griftefrid räknas ett brott per kyrkogård.	
Brott mot allmän verksamhet m.m. 17 kap. BrB	1–2 §	Våld eller hot mot tjänsteman, för-gripelse mot tjänsteman	Ett brott räknas per tillfälle. <i>Exempel:</i> vid våld mot tjänsteman räknas ett brott per tjänsteman som utsatts vid samma tillfälle.		Skyddsintresset målsägande bör beaktas. <i>Exempel:</i> vid våld mot tjänsteman räknas ett brott per tjänsteman som utsatts vid samma tillfälle.
SPECIALSTRAFFRÄTTSLIGA LAGAR					
Aktiebolagslagen SFS 2005:551	30 kap 1 § 2 p 30 kap 1 § 3 st och 30 kap 1 § 1 st 4 p	Brott mot aktiebolagen	Ett brott räknas per sammanhäng-ande tidsperiod. <i>Exempel:</i> vid underlåtenhet att föra/hålla aktiebok tillgänglig räk-nas ett brott för varje samman-hängande tidsperiod. <i>Exempel:</i> vid brott mot låneförbu-det räknas ett brott per räk-en-skapsår.		Vid brott mot målvaktsbestämmelsen räknas ett brott per bolag.

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
Alkohollagen SFS 2010:1622	11 kap. 1–9§	Olovlig befattning med sprit, Olovlig försäljning av alkohol, Olovligt innehav av alkoholdrycker, Olovligt anskaffande av alkoholdrycker, Olovlig dryckeshantering m.m.	Ett brott räknas per sammanhängande tidsperiod vid olovlig tillverkning och olovligt innehav. Vid upprepade överlåtelser, anskaffanden och förvärv kan ett brott räknas per enskilt tillfälle om det förekommit tydliga avbrott i den brottsliga verksamheten mellan varje tillfälle.		
Bidragslagen SFS 2007:612			Ett brott räknas per ansökningstillfälle eller per sammanhängande tidsperiod för ändrade förhållanden som ej anmälts. <i>Exempel:</i> vid bidragsbrott, som består i ett aktivt uppgiftslämnande, räknas ett brott vid varje tillfälle oriktiga uppgifter lämnas som ger upphov till fara för felaktig utbetalning (samtliga brottsrekvisit uppfyllda). <i>Exempel:</i> vid bidragsbrott, som består i underlåtenhet att anmäla ändrade förhållanden, kan ett brott räknas under den tid underlåtenheten består även om den ger upphov till flera felaktiga utbetalningar.		Antalet förmånsslag kan i vissa fall tillmätas betydelse när det gäller att bedöma hur många bidragsbrott som har förövats.
Folkbokföringslagen SFS 1991:481	43 §	Brott mot folkbokföringslagen	Ett brott räknas per tillfälle och person.		Ett brott räknas per tillfälle och person.
Lagen om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål SFS 1988:254					Ett brott räknas per person som har ett eller flera förbjudna föremål på sig.

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
Lagen om näringsförbud SFS 1986:436	25 §	Överträdelse av näringsförbud, överträdelse av tillfälligt näringsförbud, överträdelse av föreskrift som meddelats med stöd av 18 eller 19§			Ett brott räknas per sammanhängande tidsperiod.
Lag om straff för marknadsmissbruk m.m. SFS 2005:377	2 § 1st, 8 §, 13 §	Insiderbrott, otillbörlig marknadspåverkan, åsidosättande av rapporteringsskyldighet			För varje aktieslag och misstänkt registreras ett brott. För handel i samma aktieslag registreras ett brott – oavsett antal transaktioner – för varje dag då misstänkt handel har ägt rum om handeln bedöms ha utförts med väsentligen samma insiderinformation som grund. Om handel har ägt rum under en och samma dag men på grundval av olika information registreras ett brott för varje gång informationen väsentligen förändrats.
Narkotikastrafflagen SFS 1968:64	1–3, §	Narkotikabrott, ringa narkotikabrott, grovt narkotikabrott			Vid narkotikabrottslighet räknas varje enskild överlåtelse som ett brott. Motsvarande gäller vid upprepade anskaffanden, innehav och bruk. En sak för sig är att t.ex. innehav av narkotika konsumeras av ett efterföljande bruk av samma mängd. I vilken mån en gärning ska anses medbesträffad med en eller flera andra gärningar får på vanligt vis bedömas utifrån allmänna principer om konsumtion. Riktlinjerna innehåller inte någon vägledning härom. Vidare ska beaktas att brottslighetens placering i svårighetsgrad kan påverkas av att en upprepad brottslighet är planerad eller systematiskt.
Skattebrottslagen SFS 1971:69	2–5 §	Skattebrott, skatteförseelse, grovt skattebrott, vårdslös skatteuppgift	Ett brott räknas per deklaratinstillfälle och skattskyldig.		Ett brott räknas per deklaratinstillfälle och skattskyldig.
	6 §	Skatteavdragsbrott	Ett brott räknas per tillfälle för skatteavdrag.		

Lagar, kapitel	Paragrafer	Rubricering	Vägledning för att avgränsa brottstid	Vägledning för att avgränsa brottsplats	Övrig vägledning
	7-8 §	Skatteredovisningsbrott, vårdslös skatteredovisning	Ett brott räknas per deklarationstillfälle och skattskyldig, alternativt ett brott per verksamhet.		Ett brott räknas per deklarationstillfälle och skattskyldig. Ett brott räknas per verksamhet. <i>Exempel:</i> vid uppgift till annan än myndighet (t.ex. oriktig uppgift om F-skatt i fakturor) räknas ett brott per verksamhet.
	10 §	Försvårande av skattekontroll	Ett brott räknas per räkenskapsår och bokföringspliktig verksamhet.		Ett brott räknas per räkenskapsår och bokföringspliktig verksamhet.
Trafikbrottslagen SFS 1951:649	1-4, 4 a, 5 §	Vårdslöshet i trafik, grov vårdslöshet i trafik, olovlig körning, grov olovlig körning, rattfylleri, grovt rattfylleri, rattfylleri under påverkan av narkotika, olovligt avvikande från trafikolycksplats	Ett brott räknas per tillfälle. <i>Exempel:</i> Ett brott räknas för varje körtillfälle innan det avbryts/avslutas (t.ex. på grund av att föraren stoppas av polis)		
Trafikförordningen, övrig trafiklagstiftning SFS 1998:1276		Brukande av fordon med körförbud, avsaknad av trafikförsäkring, obeskattat fordon, färdskrivare (perdurerande brott) hastighetsöverträdelse rött ljus, etc.	Ett brott räknas per tillfälle. <i>Exempel:</i> vid hastighetsöverträdelse räknas ett brott när flera olika hastighetsbegränsningar har överträtts utan mellanliggande lagenlig körning.		

6 Skillnaden mellan det nya och gamla sättet att räkna brott

Här redovisas de viktigaste skillnaderna i antalsräkning mellan tidigare kodning av brott och de nya riktlinjerna:

Rubricering	Enligt kodning av brott	Enligt nya riktlinjerna
Ärekränkning	Målsägande	Målsägande och tillfällen
Våldtäkt (gruppvåldtäkt), sexuellt tvång (grupp)	Gärningsperson, målsägande och tillfälle	Målsägande och tillfällen
Sexuellt utnyttjande av personer i beroende ställning, sexuellt utnyttjande av barn	Målsägande	Målsägande och tillfällen
Sexuellt ofredande (exhibitionism)	Gärningsperson, tillfällen	Tillfällen
Rån, grovt rån (person-rån)	Tillfällen	Målsägande
Bedrägerier (i allmänhet)	Målsägande, tillfällen, antal värdehandlingar	Målsägande och tillfällen
Förskingring	Förtroendeförhållanden	Målsägande och tillfällen
Förfalskningsbrott	Antal handlingar	Tillfällen
Mened	Ett brott räknas oavsett antal domstolsinstanser	Ett tillfälle räknas för varje domstolsinstans
Föregivande av allmän ställning	Gärningsperson	Tillfällen
Brott mot jaktlagen	Gärningsperson, tillfällen	Tillfällen
Brott mot fiskelagen	Gärningsperson, tillfällen	Tillfällen
Tillåtande av olovlig körning	Gärningsperson, tillfällen	Tillfällen
Skattebrott 2-5 §	Deklarationstillfällen	Deklarationstillfällen, skattskyldig
Skattebrott 7-8 §	Verksamhet	Deklarationstillfällen, skattskyldig, verksamhet

7 IT-stöd vid antalsräkning

Ett naturligt krav på reglerna för antalsräkning är att de ska vara praktiska att tillämpa för personalen i rättsväsendet. I arbetet med att utveckla regler för antalsräkning har arbetsgruppen identifierat ett antal styrande faktorer för om ett skeende ska bedömas som ett eller flera brott. Avgörande för denna bedömning är framförallt brottstid, brottsplats men även antalet målsäganden. I arbetet med att utveckla nya regler för antalsräkning har ett mål varit att styrande faktorer ska vara synkroniserade med de attribut som ingår i de centrala informationsobjekten *brott* och *brottsmisstanke*. Brottsplats motsvaras exempelvis i av attributen *geografisk belägenhet* och *fysisk miljö*. En implementering av verksamhetsmodellen skapar förutsättningar för myndigheterna att erbjuda ett användarstöd för antalsräkningsregler. Stödet kan sträcka sig från automatiserad antalsräkning utifrån de

uppgifter som användaren registrerar i form av brottstid, brottsplats, rubricering, antalet målsäganden etc. Genom att it-stödet lotsar användaren genom ett antal frågeställningar i en logiskt styrd ordningsföljd, finns det en möjlighet att erbjuda en viss automatiserad antalsräkning utifrån användarens svar.

Exempel på antalsräkningsstöd som kan implementeras i myndigheters verksamhetsstöd: För brott mot person (3–7 kap Brottbalken) bör ett brott registreras per målsägande. Om användaren anger en rubricering som avser brott mot person bör systemet automatiskt generera rätt antal brott utifrån antalet registrerade målsäganden.

8 Definitioner

Det är när man läser riktlinjerna som man ska använda dessa definitioner. Till stor del överstämmer de med vedertagna begrepp men i vissa fall är de anpassade till antalsräkningen.

Antalsräkning av brott	Hur många legala enheter brott som genereras av olika slag av brottsliga beteenden
Brott	Enligt 1 kap 1 § brottsbalken är brott en gärning för vilken straff är föreskriven. Ett brott kan antingen vara en handling eller en underlåtenhet som är straffbelagd i brottsbalken eller annan lag/författning.
Brott mot förmögenhet	Sammanfattande benämning på brott mot enskilds egendom t.ex. tillgreppsbrott, skadegörelsebrott, bedrägeri, förskingring, brott enligt 8–12 kap BrB
Brott mot person	Sammanfattande benämning på brott mot enskild som består av en fysisk eller mental kränkning t.ex. misshandel, sexualbrott, hotbrott, brott enligt 3–7 kap BrB.
Brottskod	Sifferbeteckning enligt kodlista som tidigare angav den brottsliga gärningen
Brottskonkurrens	Brottskonkurrens föreligger när någon samtidigt ska lagföras för flera brott. Vid brottskonkurrens registreras samtliga brott
Brottsmisstanke	En brottsmisstanke beskriver att en viss person är eller har varit misstänkt för ett visst brott.
Brottsplats	Med plats avses den geografiska belägenhet där brottet begicks kompletterat med beskrivning av den fysiska miljön
Brottstid	Tidpunkt eller tidsintervall när brottet begicks
Kollektivdelikt	Avser sådana brott där gärningsmannen begått flera handlingar vid flera olika tillfällen och där var och en av dessa handlingar är tillräckliga för att anses vara ett fullbordat brott men trots detta ska endast ett brott föreligga.
Konsumtion	Om två straffbestämmelser överlappar varandra och en tillämpning av båda skulle ses som en dubbelbestraffning därför att skyddsintressena är desamma, tillämpas endast den strängare straffbestämmelsen. jmf med doktrin
Lagkonkurrens	Lagkonkurrens föreligger när flera straffbestämmelser

	enligt sin ordalydelse kan tillämpas på ett brottsligt betedande, men lagföring endast sker för ett brott. Vid lagkonkurrens registreras endast ett brott
Lagrum	Det avsnitt i [lag]texten som är relevant för brottet tex 3 kap 5 § brottsbalken
Lagstöd	Beskriver och refererar till det stöd i lagen som en myndighet åberopar när man beskriver ett brott, lagstödet består av rubricering och lagrum
Målsägande	Målsägande är den eller de, mot vilken brott är begånget eller som därav blivit förnärmad eller lidit skada.
Perdurerande brott	Det är fullbordat då ett visst tillstånd har åstadkommits men fortsätter att begås – pågår - så länge detta tillstånd varar t.ex. olaga frihetsberövande.
Princip	En grundsats som är styrande för antalsräkning av brott
Rekvisit	Med rekvisit menas de objektiva rekvisiten (förutsättningar) som måste vara uppfyllda för att ett brott ska anses vara begånget
Rubricering	Den rubrik som sätts på brottet t.ex. mord
Skyddsintresse/skyddsobjekt	Det som straffbestämmelsen avser att skydda
STUK	Strukturerad information om brott
Tillfälle	Avgränsningen av brottet i tid och rum. Utgångspunkten för att skilja ett tillfälle från ett annat tillfälle sker med hänsyn till brottstiden och brottsplatsen
Vägledning	Råd och förklaring, ger en bruksanvisning med exempel på hur man bör göra för att räkna antalet brott

9 Litteraturförteckning

Asp, Petter m fl: Kriminalrättens grunder, Uppsala 2011

Berg, Ulf m fl: Brottsbalken, en kommentar, kap 25 - 38, Supplement 19, januari 2008

Holmqvist, Lena m fl: Brottsbalken, en kommentar, kap 1 – 12, Supplement 19, januari 2008

Jareborg, Nils: Allmän kriminalrätt, Uppsala 2005

Leijonhufvud, Madeleine och Wennberg, Suzanne: Straffansvar, 7:e upplagan, Stockholm 2005

Persson, Leif G.W: Om antalsräkning av brott. Juridisk doktrin och statistiks tillämplighet. Några synpunkter på ett tvärvetenskapligt problem. Sociologisk institutionen vid Stockholms Universitet, Stockholm 1973

STUK rapporten m.fl.

Kodning av brott Brå version 5.0 2007

Referenslitteratur

Andersson T, Straffprocessuell rättskraft, särskilt i narkotikamål: Rättskraftsspöket går igen! i vänbok till Torleif Bylund, Uppsala 2003

Bergholtz, Gunnar: Åtal och kontradiktion i Festskrift till Per Olof Bolding, Stockholm 1992

Bring, Thomas och Diesen, Christian: Förundersökning, 3:e upplagan, Stockholm 2005

Ekelöf, Per Olof m fl: Rättegång, tredje häftet, 7:e upplagan, Stockholm 2006

Nordh, Robert: Processens ram i brottmål. Om gärningsbegreppet, ändring och justering av åtal m.m. 2:a upplagan, Uppsala 2006

10 Referenser

[1] <referens 1>